

Warszawa, dnia 5 października 2015 r.

Poz. 1543

**OBWIESZCZENIE
MARSZAŁKA SEJMU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ**

z dnia 17 września 2015 r.

w sprawie ogłoszenia jednolitego tekstu ustawy o samorządzie załogi przedsiębiorstwa państwowego

1. Na podstawie art. 16 ust. 1 zdanie pierwsze ustawy z dnia 20 lipca 2000 r. o ogłaszaniu aktów normatywnych i niektórych innych aktów prawnych (Dz. U. z 2015 r. poz. 1484) ogłasza się w załączniku do niniejszego obwieszczenia jednolity tekst ustawy z dnia 25 września 1981 r. o samorządzie załogi przedsiębiorstwa państwowego (Dz. U. Nr 24, poz. 123), z uwzględnieniem zmian wprowadzonych:

- 1) ustawą z dnia 9 marca 1990 r. o zmianie ustawy o przedsiębiorstwach państwowych (Dz. U. Nr 17, poz. 99),
- 2) ustawą z dnia 20 grudnia 1990 r. o zmianie ustawy o przedsiębiorstwach państwowych oraz o zmianie niektórych innych ustaw (Dz. U. z 1991 r. Nr 2, poz. 6),
- 3) ustawą z dnia 2 lutego 1996 r. o zmianie ustawy – Kodeks pracy oraz o zmianie niektórych ustaw (Dz. U. Nr 24, poz. 110),
- 4) ustawą z dnia 30 sierpnia 1996 r. o komercjalizacji i prywatyzacji przedsiębiorstw państwowych (Dz. U. Nr 118, poz. 561 i Nr 156, poz. 775 oraz z 2001 r. Nr 76, poz. 807),
- 5) ustawą z dnia 19 marca 1997 r. o zmianie niektórych upoważnień do wydawania aktów wykonawczych (Dz. U. Nr 43, poz. 272),
- 6) ustawą z dnia 7 kwietnia 2006 r. o informowaniu pracowników i przeprowadzaniu z nimi konsultacji (Dz. U. Nr 79, poz. 550)

oraz zmian wynikających z przepisów ogłoszonych przed dniem 16 września 2015 r.

2. Podany w załączniku do niniejszego obwieszczenia tekst jednolity ustawy nie obejmuje:

- 1) art. 9 ustawy z dnia 9 marca 1990 r. o zmianie ustawy o przedsiębiorstwach państwowych (Dz. U. Nr 17, poz. 99), który stanowi:

„Art. 9. Ustawa wchodzi w życie z dniem ogłoszenia.”;

- 2) art. 5 i art. 6 ustawy z dnia 20 grudnia 1990 r. o zmianie ustawy o przedsiębiorstwach państwowych oraz o zmianie niektórych innych ustaw (Dz. U. z 1991 r. Nr 2, poz. 6), które stanowią:

„Art. 5. 1. Uprawnienie do prowizji, o której mowa w art. 39⁸ ustawy o przedsiębiorstwach państwowych, przysługuje od dnia 1 kwietnia 1990 r.

2. Uprawnienie do prowizji od zysku na zasadach określonych w art. 39⁸ za okres od dnia 1 kwietnia 1990 r. do dnia 31 grudnia 1990 r. przysługuje również członkom rad pracowniczych.

Art. 6. Ustawa wchodzi w życie z dniem ogłoszenia.”;

- 3) art. 43 ustawy z dnia 2 lutego 1996 r. o zmianie ustawy – Kodeks pracy oraz o zmianie niektórych ustaw (Dz. U. Nr 24, poz. 110), który stanowi:

„Art. 43. Ustawa wchodzi w życie po upływie 3 miesięcy od dnia ogłoszenia, z wyjątkiem przepisów:

- 1) działu szóstego i siódmego Kodeksu pracy, które wchodzi w życie z dniem 1 stycznia 1997 r.,
 - 2) art. 217 i art. 237⁶ § 2 i 3 Kodeksu pracy, które wchodzi w życie po upływie jednego roku od dnia wejścia w życie ustawy,
 - 3) art. 220 § 1 Kodeksu pracy, który wchodzi w życie po upływie jednego roku od dnia ogłoszenia przepisów, o których mowa w art. 220 § 2 Kodeksu pracy,
 - 4) art. 221 § 2 Kodeksu pracy, który wchodzi w życie po upływie jednego roku od dnia ogłoszenia przepisów, o których mowa w art. 221 § 5 Kodeksu pracy.”;
- 4) art. 61, art. 65, art. 67 i art. 77 ustawy z dnia 30 sierpnia 1996 r. o komercjalizacji i prywatyzacji przedsiębiorstw państwowych (Dz. U. Nr 118, poz. 561 i Nr 156, poz. 775 oraz z 2001 r. Nr 76, poz. 807), które stanowią:

„Art. 61. 1. W okresie roku od wpisania spółki do rejestru przedsiębiorców nie można, bez zgody rady nadzorczej, rozwiązać za wypowiedzeniem stosunku pracy z pracownikiem będącym członkiem rady pracowniczej w dniu wykreślenia przedsiębiorstwa państwowego z rejestru, jak również zmienić za wypowiedzeniem takiemu pracownikowi warunków pracy i płacy na jego niekorzyść.

2. Jeżeli roczny okres ochrony stosunku pracy, o którym mowa w art. 6 ustawy z dnia 25 września 1981 r. o samorządzie załogi przedsiębiorstwa państwowego (Dz. U. Nr 24, poz. 123, z 1986 r. Nr 17, poz. 88, z 1987 r. Nr 33, poz. 181, z 1989 r. Nr 10, poz. 57, z 1990 r. Nr 17, poz. 99, z 1991 r. Nr 2, poz. 6 oraz z 1996 r. Nr 24, poz. 110), rozciąga się w części na okres zatrudnienia pracownika w spółce powstałej w wyniku komercjalizacji przedsiębiorstwa państwowego – wypowiedzenie w tym okresie stosunku pracy pracownikowi korzystającemu z ochrony wymaga zgody rady nadzorczej.

3. Zgoda rady nadzorczej jest konieczna do zmiany za wypowiedzeniem warunków pracy i płacy na niekorzyść pracownika, o którym mowa w ust. 2.”

„Art. 65. Upływająca w czasie trwania prywatyzacji bezpośredniej kadencja organów samorządu załogi ulega przedłużeniu do dnia wydania zarządzenia o prywatyzacji bezpośredniej.”

„Art. 67. Skutki prawne czynności dokonanych przed dniem wejścia w życie ustawy ocenia się według przepisów dotychczasowych.”

„Art. 77. Ustawa wchodzi w życie po upływie 6 miesięcy od dnia ogłoszenia, z tym że przepisy art. 4, 25, 39, 48–50, 63 i 70–73 oraz rozdziału 2 działu IV wchodzi w życie po upływie 14 dni od dnia ogłoszenia.”;

- 5) art. 24 ust. 1 i art. 25 ustawy z dnia 19 marca 1997 r. o zmianie niektórych upoważnień do wydawania aktów wykonawczych (Dz. U. Nr 43, poz. 272), które stanowią:

Art. 24. „1. Przepisy wykonawcze wydane przed dniem wejścia w życie ustawy na podstawie upoważnień zawartych w ustawach wymienionych w art. 1–4, 6, 8, 9, 18, 20 i 22, które zostały zmienione niniejszą ustawą, zachowują moc do czasu wydania przepisów na podstawie upoważnień w brzmieniu określonym niniejszą ustawą.”

„Art. 25. Ustawa wchodzi w życie po upływie 14 dni od dnia ogłoszenia.”;

- 6) odnośnika nr 1 oraz art. 28 ustawy z dnia 7 kwietnia 2006 r. o informowaniu pracowników i przeprowadzaniu z nimi konsultacji (Dz. U. Nr 79, poz. 550), które stanowią:

„¹⁾ Przepisy ustawy wdrażają postanowienia dyrektywy Parlamentu Europejskiego i Rady 2002/14/WE z dnia 11 marca 2002 r. ustanawiającej ogólne ramowe warunki informowania i przeprowadzania konsultacji z pracownikami we Wspólnocie Europejskiej (Dz. Urz. WE L 80 z 23.03.2002; Dz. Urz. UE Polskie wydanie specjalne, rozdz. 05, t. 4, str. 219).”

„Art. 28. Ustawa wchodzi w życie po upływie 14 dni od dnia ogłoszenia.”.

Załącznik do obwieszczenia Marszałka Sejmu Rzeczypospolitej
Polskiej z dnia 17 września 2015 r. (poz. 1543)

USTAWA

z dnia 25 września 1981 r.

o samorządzie załogi przedsiębiorstwa państwowego

Rozdział 1

Organy samorządu załogi przedsiębiorstwa

Art. 1. 1. Załoga uczestniczy w zarządzaniu przedsiębiorstwem państwowym na zasadach określonych w niniejszej ustawie.

2. Do samorządu załogi przedsiębiorstwa państwowego należy stanowienie w istotnych sprawach przedsiębiorstwa, wyrażanie opinii, podejmowanie inicjatywy i zgłaszanie wniosków oraz sprawowanie kontroli działalności przedsiębiorstwa.

3. Samorząd załogi oraz jego organy realizują zadania określone w ust. 2 niezależnie od organów administracji państwowej, organizacji społecznych, związkowych i politycznych.

Art. 2. 1. Organami samorządu załogi są:

- 1) ogólne zebranie pracowników przedsiębiorstwa, ogólne zebranie pracowników poszczególnych zakładów oraz innych jednostek organizacyjnych wchodzących w skład przedsiębiorstwa;
- 2) rada pracownicza przedsiębiorstwa, która w statucie samorządu załogi może być nazwana radą robotniczą;
- 3) rada pracownicza zakładu w przedsiębiorstwie wielozakładowym.

2. Załoga może wypowiadać się w istotnych sprawach przedsiębiorstwa w formie referendum.

3. Rada pracownicza przedsiębiorstwa reprezentuje samorząd załogi.

Art. 3.¹⁾ Z zastrzeżeniem art. 39⁸ ustawy z dnia 25 września 1981 r. o przedsiębiorstwach państwowych (Dz. U. z 2013 r. poz. 1384 oraz z 2015 r. poz. 1322) działalność w radzie pracowniczej przedsiębiorstwa oraz w radzie pracowniczej zakładu ma charakter społeczny.

Art. 4. Członkowie rady pracowniczej przedsiębiorstwa oraz członkowie rady pracowniczej zakładu, zwani dalej członkami rady pracowniczej, są odpowiedzialni wobec załogi.

Art. 5. Członek rady pracowniczej zachowuje prawo do wynagrodzenia za czas niewykonywania pracy z powodu pełnienia swoich zadań w godzinach pracy.

Art. 6. 1. Przedsiębiorstwo państwowe nie może bez zgody rady pracowniczej przedsiębiorstwa wypowiedzieć ani rozwiązać stosunku pracy z członkiem rady pracowniczej w czasie trwania kadencji tej rady oraz w ciągu jednego roku po jej upływie. Przedsiębiorstwo nie może też bez zgody rady pracowniczej przedsiębiorstwa zmienić w tym czasie członkowi rady warunków pracy i płacy na jego niekorzyść.

2. Postanowienia, o których mowa w ust. 1, nie naruszają przepisów o rozwiązywaniu stosunku pracy bez wypowiedzenia.

Rozdział 2

Ogólne zebranie

Art. 7. 1. Ogólne zebranie pracowników przedsiębiorstwa jednozakładowego oraz ogólne zebranie pracowników zakładu w przedsiębiorstwie wielozakładowym, zwane dalej ogólnym zebraniem pracowników, stanowi formę bezpośredniego uczestniczenia załogi w zarządzaniu przedsiębiorstwem.

¹⁾ W brzmieniu ustalonym przez art. 3 pkt 1 ustawy z dnia 9 marca 1990 r. o zmianie ustawy o przedsiębiorstwach państwowych (Dz. U. Nr 17, poz. 99), która weszła w życie z dniem 21 marca 1990 r.

2. Do ważności uchwał ogólnego zebrania pracowników wymagana jest obecność na posiedzeniu co najmniej połowy liczby pracowników, jeżeli statut samorządu załogi nie stanowi inaczej.

3. Uchwały ogólnego zebrania pracowników zapadają zwykłą większością głosów.

Art. 8. 1. W przedsiębiorstwie jednozakładowym oraz w zakładzie przedsiębiorstwa wielozakładowego, w którym liczba zatrudnionych przekracza trzystu pracowników, funkcje ogólnego zebrania pracowników pełni zebranie delegatów wybranych na okres dwóch lat przez pracowników przedsiębiorstwa lub zakładu, w wyborach powszechnych, bezpośrednich i równych, w głosowaniu tajnym. Liczbę delegatów określa statut samorządu załogi.

2. Wyborcy, na wniosek co najmniej jednej piątej uprawnionych do głosowania, mogą w tajnym głosowaniu odwołać delegata.

3. Statut samorządu załogi określa sposób zwoływania ogólnego zebrania pracowników.

Art. 9. 1. Ogólne zebranie pracowników odbywa posiedzenia co najmniej dwa razy w roku.

2. Na pisemny wniosek co najmniej jednej piątej liczby członków ogólnego zebrania pracowników rada pracownicza zwołuje w ciągu siedmiu dni posiedzenie tego zebrania.

3. Ogólne zebranie pracowników na każdym posiedzeniu wybiera w głosowaniu tajnym przewodniczącego zebrania, jego zastępcę i sekretarza.

Art. 10. Ogólne zebranie pracowników przedsiębiorstwa:

- 1) uchwała, na wniosek dyrektora, statut przedsiębiorstwa;
- 2) podejmuje uchwały w sprawie podziału zysku przeznaczonego dla załogi;
- 3) dokonuje rocznej oceny działalności rady pracowniczej przedsiębiorstwa oraz dyrektora przedsiębiorstwa;
- 4) uchwała wieloletnie plany przedsiębiorstwa;
- 5) uchwała, na wniosek rady pracowniczej przedsiębiorstwa, statut samorządu załogi przedsiębiorstwa.

Art. 11. Ogólne zebranie pracowników ma prawo wyrażania opinii we wszystkich sprawach dotyczących przedsiębiorstwa.

Art. 12. 1. Co najmniej raz w roku rada pracownicza przedsiębiorstwa składa na ogólnym zebraniu pracowników sprawozdanie ze swej działalności.

2. Na żądanie jednej piątej członków ogólnego zebrania pracowników rada pracownicza ma obowiązek w ciągu siedmiu dni przedstawić sprawozdanie w sprawach wymienionych w żądaniu.

Rozdział 3

Rada pracownicza przedsiębiorstwa

Art. 13. 1. Rada pracownicza przedsiębiorstwa składa się z piętnastu członków. Statut samorządu załogi może ustalić inną liczbę członków rady pracowniczej.

2. Radę pracowniczą przedsiębiorstwa wybierają pracownicy przedsiębiorstwa w wyborach powszechnych, bezpośrednich i równych, w głosowaniu tajnym.

3. Kadencja rady pracowniczej przedsiębiorstwa trwa dwa lata.

4. Wyborcy, w trybie przewidzianym w ust. 2, mogą przed upływem kadencji odwołać członka rady pracowniczej przedsiębiorstwa lub całą radę.

5. Wniosek o odwołanie członka rady pracowniczej przedsiębiorstwa lub całej rady wymaga podpisu jednej piątej liczby wyborców.

Art. 14. 1. Czynne prawo wyborcze przysługuje każdemu pracownikowi przedsiębiorstwa.

2. Każdy pracownik przedsiębiorstwa ma prawo zgłaszać kandydatów na członków rady pracowniczej.

Art. 15. 1. Bierne prawo wyborcze przysługuje pracownikom, którzy pracują w przedsiębiorstwie co najmniej dwa lata. Nie dotyczy to przedsiębiorstw nowo tworzonych.

2. Bierne prawo wyborcze nie przysługuje dyrektorowi przedsiębiorstwa, jego zastępcom, głównego księgowemu, radcy prawnemu, kierownikom zakładów i ich zastępcom oraz pracownikowi przedsiębiorstwa oddelegowanemu do pracy poza przedsiębiorstwem na okres dłuższy niż pół roku.

3. Pracownik przedsiębiorstwa nie może pełnić funkcji członka rady pracowniczej bez przerwy dłużej niż dwie kadencje.

Art. 16. 1. Wybory członków rady pracowniczej przedsiębiorstwa organizuje i przeprowadza komisja wyborcza.

2. Statut samorządu załogi przedsiębiorstwa określa szczegółowo zasady powoływania komisji wyborczej oraz tryb jej działania.

Art. 17. Komisja wyborcza określa, proporcjonalnie do liczby pracowników zatrudnionych w poszczególnych wewnętrznych jednostkach organizacyjnych przedsiębiorstwa, liczbę członków rady pracowniczej, którzy mają być wybrani przez pracowników zatrudnionych w tych jednostkach.

Art. 18. W wypadku złożenia wniosku o odwołanie całego składu rady pracowniczej przedsiębiorstwa lub poszczególnych jej członków, głosowanie nad tym wnioskiem przeprowadza komisja wyborcza, powołana zgodnie z przepisami art. 16.

Art. 19. W razie zmniejszenia się składu rady pracowniczej przedsiębiorstwa o połowę – w celu przeprowadzenia wyborów uzupełniających – rada pracownicza może inicjować powołanie komisji wyborczej. Przepisy art. 16 i 17 stosuje się odpowiednio.

Art. 20. W nowo utworzonym przedsiębiorstwie wybory rady pracowniczej przedsiębiorstwa powinny odbyć się przed upływem pół roku od dnia wpisania przedsiębiorstwa do rejestru.

Art. 21. 1. Rada pracownicza przedsiębiorstwa wybiera ze swego grona na okres dwóch lat prezydium w składzie: przewodniczący, jeden lub więcej zastępców przewodniczącego oraz sekretarz.

2. Członkiem prezydium rady pracowniczej przedsiębiorstwa nie może być pracownik przedsiębiorstwa, który pełni funkcję kierowniczą w organizacji politycznej lub związkowej działającej w przedsiębiorstwie.

Art. 22. 1. Prezydium jest wewnętrznym organem rady pracowniczej przedsiębiorstwa i realizuje określone przez nią zadania.

2. Rada pracownicza przedsiębiorstwa nie może upoważnić prezydium do występowania w jej imieniu w sprawach należących do jej kompetencji.

Art. 23. 1. Rada pracownicza przedsiębiorstwa może powoływać komisje i zespoły spośród swoich członków oraz innych pracowników przedsiębiorstwa. Komisje i zespoły są pomocniczymi organami rady pracowniczej przedsiębiorstwa.

2. Statut samorządu załogi może przewidywać powoływanie do prac komisji i zespołów również osób niebędących pracownikami przedsiębiorstwa.

Art. 24. 1. Do kompetencji stanowiących rady pracowniczej przedsiębiorstwa należy:

- 1) uchwalanie oraz zmiana planu rocznego przedsiębiorstwa;
- 2) przyjmowanie sprawozdania rocznego oraz zatwierdzanie bilansu;
- 3) podejmowanie uchwał w sprawie inwestycji;
- 4)²⁾ wyrażanie zgody na utworzenie lub przystąpienie do spółki handlowej lub innej struktury organizacyjnej przewidzianej przepisami prawa bądź nabycie jej udziałów (akcji), jak również podejmowanie uchwał w sprawie wystąpienia z takiej struktury, żądania jej rozwiązania lub zbycia jej udziałów (akcji);
- 5)³⁾ wyrażanie zgody na oddawanie środków trwałych przedsiębiorstwa osobom prawnym lub fizycznym do korzystania z nich w formie przewidzianej w prawie cywilnym;
- 6) podejmowanie uchwał w sprawie łączenia i podziału przedsiębiorstw;
- 7) podejmowanie uchwał w sprawie zakładowego budownictwa mieszkaniowego i socjalnego;

²⁾ W brzmieniu ustalonym przez art. 3 pkt 2 lit. a ustawy, o której mowa w odnośniku 1.

³⁾ W brzmieniu ustalonym przez art. 3 pkt 1 lit. a ustawy z dnia 20 grudnia 1990 r. o zmianie ustawy o przedsiębiorstwach państwowych oraz o zmianie niektórych innych ustaw (Dz. U. z 1991 r. Nr 2, poz. 6), która weszła w życie z dniem 7 stycznia 1991 r.

- 8) podejmowanie uchwał w sprawie zmiany kierunku działalności przedsiębiorstwa;
- 9)⁴⁾ podejmowanie uchwał w sprawie podziału na fundusze wygoszparowanego dochodu pozostającego w dyspozycji przedsiębiorstwa oraz zasad wykorzystania tych funduszy z zastrzeżeniem przepisu ust. 3;
- 10)⁵⁾ wyrażanie zgody na zbywanie środków trwałych stanowiących przedmiot stałego użytku przedsiębiorstwa oraz na dokonanie darowizny;
- 11) decydowanie o przystąpieniu przedsiębiorstwa w charakterze członka zbiorowego do organizacji społecznych;
- 12) podejmowanie uchwał w sprawie klubów techniki i racjonalizacji;
- 13) (uchylony)⁶⁾
- 14) podejmowanie uchwał o przeprowadzeniu w przedsiębiorstwie referendum;
- 15) wybieranie swego przedstawiciela do rady zrzeczenia przedsiębiorstw.

2. Do kompetencji stanowiących rady pracowniczej przedsiębiorstwa należy również podejmowanie uchwał w sprawach powołania i odwołania dyrektora przedsiębiorstwa oraz innych osób wykonujących kierownicze funkcje w przedsiębiorstwie, zgodnie z przepisami ustawy o przedsiębiorstwach państwowych.

3.⁷⁾ Rada pracownicza dokonując podziału, o którym mowa w ust. 1 pkt 9, powinna zapewnić niezbędne środki na prowizje od zysku zgodnie z odrębnymi przepisami.

Art. 25. 1. Rada pracownicza przedsiębiorstwa ma prawo wyrażania opinii we wszystkich sprawach dotyczących przedsiębiorstwa oraz jego kierownictwa.

1a.⁸⁾ Rada pracownicza przedsiębiorstwa ma prawo do uzyskiwania informacji i przeprowadzania konsultacji zgodnie z przepisami ustawy z dnia 7 kwietnia 2006 r. o informowaniu pracowników i przeprowadzaniu z nimi konsultacji (Dz. U. Nr 79, poz. 550, z 2008 r. Nr 93, poz. 584 oraz z 2009 r. Nr 97, poz. 805).

2.⁹⁾ Właściwe organy obowiązane są do zasięgania opinii rady pracowniczej przedsiębiorstwa w sprawach: zmiany aktu o utworzeniu i likwidacji przedsiębiorstwa, komercjalizacji i prywatyzacji bezpośredniej przedsiębiorstwa – z wyjątkiem przypadku, gdy z wnioskiem wystąpił dyrektor przedsiębiorstwa państwowego i rada pracownicza, zawierania przez przedsiębiorstwo porozumień i umów długoterminowych z innymi organizacjami gospodarczymi oraz organami administracji państwowej, wniosków o nadanie orderów i odznaczeń państwowych, decyzji dyrektora o przydziale mieszkań.

3. Rada pracownicza przedsiębiorstwa ma obowiązek wyrażenia opinii w sprawach przedłożonych przez dyrektora przedsiębiorstwa i organ założycielski, a wymienionych w ust. 2.

Art. 26. 1. Wyrażenie opinii przez radę pracowniczą przedsiębiorstwa w sprawach wymienionych w art. 25 ust. 2 powinno nastąpić przed upływem dwóch tygodni od dnia otrzymania zapytania, chyba że termin na wyrażenie opinii został przedłużony. W sprawach pilnych właściwy organ może zwrócić się o wyrażenie opinii w terminie krótszym, jednakże nie krótszym niż pięć dni.

2. Niewyrażenie przez radę pracowniczą przedsiębiorstwa opinii w określonym lub uzgodnionym terminie uważa się za brak zgłoszenia zastrzeżeń.

Art. 27. 1. Rada pracownicza przedsiębiorstwa ma prawo występowania z inicjatywami, wnioskami i uwagami we wszystkich sprawach dotyczących przedsiębiorstwa.

2. Rada pracownicza przedsiębiorstwa ma prawo zwracania się do dyrektora przedsiębiorstwa z zapytaniem w sprawach stanu przedsiębiorstwa lub działalności organów przedsiębiorstwa.

3. Dyrektor przedsiębiorstwa ma obowiązek powiadomić radę pracowniczą przedsiębiorstwa o zajęтым stanowisku w sprawie przedstawionej inicjatywy lub zgłoszonego wniosku oraz udzielić odpowiedzi na pytanie niezwłocznie, nie później jednak niż w ciągu dwóch tygodni.

⁴⁾ Ze zmianą wprowadzoną przez art. 3 pkt 1 lit. b ustawy, o której mowa w odnośniku 3.

⁵⁾ W brzmieniu ustalonym przez art. 3 pkt 2 lit. c ustawy, o której mowa w odnośniku 1.

⁶⁾ Przez art. 32 ustawy z dnia 2 lutego 1996 r. o zmianie ustawy – Kodeks pracy oraz o zmianie niektórych ustaw (Dz. U. Nr 24, poz. 110), która weszła w życie z dniem 2 czerwca 1996 r.

⁷⁾ Dodany przez art. 3 pkt 2 ustawy, o której mowa w odnośniku 3.

⁸⁾ Dodany przez art. 20 ustawy z dnia 7 kwietnia 2006 r. o informowaniu pracowników i przeprowadzaniu z nimi konsultacji (Dz. U. Nr 79, poz. 550), która weszła w życie z dniem 25 maja 2006 r.

⁹⁾ Ze zmianą wprowadzoną przez art. 71 ustawy z dnia 30 sierpnia 1996 r. o komercjalizacji i prywatyzacji przedsiębiorstw państwowych (Dz. U. Nr 118, poz. 561), który wszedł w życie z dniem 22 października 1996 r.

Art. 28. 1. Rada pracownicza przedsiębiorstwa ma prawo kontroli całokształtu działalności przedsiębiorstwa, ze szczególnym uwzględnieniem dbałości o racjonalną gospodarkę mieniem przedsiębiorstwa.

2. Kontrola obejmuje w szczególności zbadanie i ocenę wykonania zadań planowych oraz realizacji zawartych umów i porozumień, analizę sprawozdania rocznego i bilansu, analizę i ocenę okresowych oraz doraźnych sprawozdań dyrektora przedsiębiorstwa, kontrolę wykonania uchwał rady pracowniczej, właściwego wykorzystania zasobów pracy, prawidłowości gospodarki materiałowej i finansowej, ochrony środowiska, a w porozumieniu ze związkami zawodowymi – kontrolę przestrzegania norm pracy oraz dyscypliny pracy i płac.

3. Dyrektor przedsiębiorstwa jest obowiązany udostępnić dokumenty i materiały niezbędne do przeprowadzenia kontroli.

Art. 29. 1. Rada pracownicza przedsiębiorstwa odbywa posiedzenia co najmniej raz na kwartał.

2. Na pisemny wniosek jednej piątej liczby członków rady pracowniczej przedsiębiorstwa prezydium rady ma obowiązek zwołać posiedzenie rady.

Art. 30. 1. Do ważności podejmowanych uchwał niezbędna jest obecność co najmniej połowy liczby członków rady pracowniczej przedsiębiorstwa. Do ważności uchwał w sprawach wymienionych w art. 40 wymagana jest obecność na posiedzeniu dwóch trzecich liczby członków rady pracowniczej.

2. Uchwały zapadają zwykłą większością głosów.

Art. 31. 1. Głosowanie na posiedzeniach odbywa się jawnie. Wyjątek stanowi głosowanie w sprawach osobowych, które odbywa się tajnie.

2. Głosowanie tajne odbywa się również na wniosek członka rady pracowniczej przedsiębiorstwa.

Art. 32. 1. Szczegółowy tryb działania rady pracowniczej przedsiębiorstwa oraz zasady zwoływania i odbywania posiedzeń reguluje statut samorządu załogi.

2. Rada pracownicza przedsiębiorstwa może uchwalić odrębny od statutu regulamin posiedzeń.

Rozdział 4

Rada pracownicza zakładu

Art. 33. 1. W zakładach i innych wewnętrznych jednostkach organizacyjnych przedsiębiorstwa sporządzających bilans statut samorządu załogi może przewidzieć powoływanie rady pracowniczej zakładu.

2. Statut samorządu załogi może przewidzieć prawo powoływania rady pracowniczej zakładu również i w innych jednostkach organizacyjnych niż określone w ust. 1.

3. Wybory członków rady pracowniczej zakładu odbywają się na zasadach określonych w art. 13–20.

4. Statut samorządu załogi określa, jakie sprawy dotyczące zakładu rada pracownicza przedsiębiorstwa może przekazać radzie pracowniczej zakładu. Przy przekazywaniu spraw należy uwzględnić charakter spraw oraz możliwość ich realizacji.

5. Do członków rady pracowniczej zakładu stosuje się odpowiednio postanowienia art. 6.

Rozdział 5

Współpraca z innymi organizacjami

Art. 34. (uchylony)¹⁰⁾

Art. 35. Rady pracownicze przedsiębiorstw mogą się porozumiewać w sprawie współpracy oraz podejmowania wspólnych działań.

Art. 36. Jeżeli uchwały organów samorządu załogi lub decyzje dyrektora przedsiębiorstwa dotyczą spraw wchodzących w zakres działania związków zawodowych, przed ich podjęciem organy przedsiębiorstwa obowiązane są umożliwić związkowi zawodowemu zajęcie w tych sprawach stanowiska zgodnie z ustawą o związkach zawodowych oraz Kodeksem pracy.

¹⁰⁾ Przez art. 3 pkt 3 ustawy, o której mowa w odnośniku 1.

Rozdział 6

Samorząd załogi a dyrektor przedsiębiorstwa

Art. 37. 1. Dyrektor przedsiębiorstwa uczestniczy w posiedzeniach rady pracowniczej przedsiębiorstwa. Na zaproszenie dyrektor uczestniczy również w posiedzeniach prezydium rady pracowniczej.

2. Dyrektor przedsiębiorstwa wykonuje uchwały rady pracowniczej przedsiębiorstwa dotyczące działalności przedsiębiorstwa.

3. Przepisy ust. 1 i 2 stosuje się odpowiednio do kierowników zakładów, w których działają rady pracownicze zakładu.

Art. 38. Dyrektor przedsiębiorstwa jest odpowiedzialny przed załogą za prawidłowe prowadzenie przedsiębiorstwa. Dyrektor składa załodze co najmniej raz w roku sprawozdanie z działalności przedsiębiorstwa oraz informację o jego stanie.

Art. 39. 1. Dyrektor przedsiębiorstwa jest obowiązany zapewnić radzie pracowniczej przedsiębiorstwa możliwość zaznajomienia się z materiałami dotyczącymi działalności przedsiębiorstwa, przedkładać materiały na posiedzenia rady pracowniczej z odpowiednim wyprzedzeniem oraz informować radę o skutkach ekonomicznych, społecznych i prawnych zamierzonych uchwał rady.

2. Dyrektor przedsiębiorstwa jest obowiązany zapewnić samorządowi załogi warunki lokalowe oraz niezbędne środki umożliwiające właściwe jego funkcjonowanie.

Art. 40. Radzie pracowniczej przedsiębiorstwa przysługuje prawo wstrzymania wykonania decyzji dyrektora przedsiębiorstwa, o ile decyzja ta jest:

- 1) sprzeczna z uchwałą rady pracowniczej lub uchwałą ogólnego zebrania pracowników;
- 2) podjęta bez zasięgnięcia opinii rady pracowniczej w sprawach określonych w art. 25 ust. 2;
- 3) podjęta bez uchwały rady pracowniczej w sprawach określonych w art. 24 ust. 1;
- 4) niezgodna z przepisami prawa.

Art. 41. 1. Dyrektor przedsiębiorstwa wstrzymuje wykonanie uchwały ogólnego zebrania pracowników oraz rady pracowniczej przedsiębiorstwa, niezgodnej z przepisami prawa.

2. W wypadkach wymienionych w ust. 1 dyrektor zwraca się do rady pracowniczej o ponowne rozpatrzenie sprawy.

3. Decyzja dyrektora przedsiębiorstwa o wstrzymaniu wykonania uchwały rady pracowniczej przedsiębiorstwa powinna być wydana na piśmie oraz zawierać uzasadnienie prawne i faktyczne.

4. Do uchwał rady pracowniczej przedsiębiorstwa, o których mowa w art. 40, nie stosuje się przepisów ust. 1–3.

Art. 42. 1. Rada pracownicza przedsiębiorstwa ma prawo wniesienia do dyrektora przedsiębiorstwa w ciągu siedmiu dni sprzeciwu od decyzji o wstrzymaniu wykonania uchwały rady pracowniczej.

2. Jeżeli, mimo wniesienia sprzeciwu, dyrektor przedsiębiorstwa decyzję podtrzyma albo w ciągu trzech dni nie powiadomi rady pracowniczej przedsiębiorstwa o cofnięciu decyzji, radzie pracowniczej przedsiębiorstwa przysługuje prawo wystąpienia o rozstrzygnięcie sprawy w trybie spornym, określonym w art. 45.

Art. 43. 1. Prawo wstrzymania wykonania uchwały na zasadach określonych w art. 41 przysługuje kierownikowi zakładu w stosunku do uchwał rady pracowniczej zakładu.

2. Spory spowodowane wstrzymaniem wykonania uchwały przez kierownika zakładu rozstrzyga rada pracownicza przedsiębiorstwa, po wysłuchaniu opinii dyrektora przedsiębiorstwa.

Art. 44. 1. Radzie pracowniczej przedsiębiorstwa przysługuje prawo zaskarżenia decyzji dyrektora, która istotnie narusza interes ogólnospołeczny.

2. Dyrektorowi przedsiębiorstwa przysługuje prawo zaskarżenia uchwały rady pracowniczej przedsiębiorstwa, która istotnie narusza interes ogólnospołeczny.

3. Spór rozpatruje sąd.

Rozdział 7

Rozstrzygnięcie sporów

Art. 45. 1. Spory pomiędzy radą pracowniczą przedsiębiorstwa a dyrektorem przedsiębiorstwa rozstrzyga komisja rozjemcza, w której skład wchodzi: przedstawiciel rady pracowniczej przedsiębiorstwa i przedstawiciel dyrektora przedsiębiorstwa oraz zaproszony przez nich arbiter posiadający wykształcenie prawnicze – jako przewodniczący.

2. Rada pracownicza przedsiębiorstwa lub dyrektor przedsiębiorstwa zgłaszają do komisji rozjemczej wnioski o rozpatrzenie sprawy w terminie czternastu dni od dnia powzięcia wiadomości o zdarzeniu stanowiącym przyczynę sporu. Komisja rozjemcza orzeczenie rozstrzygające spór wydaje w terminie czternastu dni od dnia zgłoszenia wniosku.

3. Spór uważa się za rozstrzygnięty, jeżeli obie strony zgodziły się na treść orzeczenia komisji rozjemczej.

Art. 46. W wypadku nierozstrzygnięcia sporu przez komisję rozjemczą, rada pracownicza przedsiębiorstwa lub dyrektor przedsiębiorstwa w ciągu czternastu dni może wnieść sprawę do sądu.

Rozdział 8

Pieczą Sejmu

Art. 47. 1. Samorząd załogi przedsiębiorstwa podlega pieczy Sejmu *Polskiej Rzeczypospolitej Ludowej*¹¹⁾.

2. Sejm, raz do roku, na podstawie informacji i wniosków właściwych komisji ocenia całokształt działalności samorządu załóg przedsiębiorstw i uchwała odpowiednie zalecenia.

Rozdział 9

Przepisy przejściowe i końcowe

Art. 48. Organizację i funkcjonowanie samorządów załogi w przedsiębiorstwach, o którym mowa w art. 6 ustawy o przedsiębiorstwach państwowych, regulują ustawy dotyczące tych przedsiębiorstw.

Art. 49.¹²⁾ 1. Rada Ministrów określi, w drodze rozporządzenia, zakres stosowania przepisów ustawy do przedsiębiorstw, o których mowa w art. 3 ustawy o przedsiębiorstwach państwowych, oraz do przedsiębiorstw, które w całości lub w części prowadzą działalność poza granicami kraju.

2. Rada Ministrów może określić, w drodze rozporządzenia, szczegółowe zasady i tryb postępowania w sprawach przedsiębiorstw, o których mowa w ust. 1, a do których na podstawie ust. 1 nie stosuje się przepisów niniejszej ustawy.

Art. 50. 1. Do czasu uregulowania w drodze odrębnej ustawy sposobu uczestniczenia załóg w zarządzaniu państwowymi organizacjami gospodarczymi, które nie są przedsiębiorstwami – załogi tych jednostek mogą zorganizować uczestniczenie w zarządzaniu na zasadach przewidzianych w niniejszej ustawie.

2. Państwowymi organizacjami gospodarczymi w rozumieniu ust. 1 są instytuty naukowo-badawcze i zakłady budżetowe, pracujące bezpośrednio na rzecz gospodarki narodowej.

Art. 51. 1. Do dnia 31 grudnia 1981 r. w przedsiębiorstwach państwowych objętych zakresem niniejszej ustawy załogi zorganizują uczestniczenie w zarządzaniu przedsiębiorstwem na zasadach określonych w ustawie oraz uchwałą statutu samorządu załogi.

2. Załogi, które w dniu wejścia w życie ustawy uczestniczą w zarządzaniu przedsiębiorstwem według statutu tymczasowego bądź regulaminu, dostosują w terminie do dnia 31 grudnia 1981 r. udział w zarządzaniu przedsiębiorstwem do przepisów niniejszej ustawy; do tego czasu działające w dniu wejścia w życie ustawy organy samorządu załogi wykonują funkcje przewidziane w niniejszej ustawie.

3. W przedsiębiorstwach, w których dotychczas nie działają żadne organy samorządu, pierwsze zebranie zmierzające do powołania samorządu załogi zwołuje dyrektor.

¹¹⁾ Obecnie Rzeczpospolita Polska, na podstawie art. 1 pkt 8 ustawy z dnia 29 grudnia 1989 r. o zmianie Konstytucji Polskiej Rzeczypospolitej Ludowej (Dz. U. Nr 75, poz. 444), która weszła w życie z dniem 31 grudnia 1989 r.

¹²⁾ W brzmieniu ustalonym przez art. 6 ustawy z dnia 19 marca 1997 r. o zmianie niektórych upoważnień do wydawania aktów wykonawczych (Dz. U. Nr 43, poz. 272), która weszła w życie z dniem 15 maja 1997 r.

4. Do czasu ukonstytuowania się przewidzianych w ustawie organów samorządu załogi przedsiębiorstwa państwowego ich kompetencje wykonuje dyrektor.

Art. 52. Traci moc ustawa z dnia 20 grudnia 1958 r. o samorządzie robotniczym (Dz. U. Nr 77, poz. 397 oraz z 1974 r. Nr 24, poz. 142).

Art. 53. Ustawa wchodzi w życie z dniem 1 października 1981 r.